

ภาพรวมการดำเนินงาน

ชุมชนเล็กเหล่า ยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

โดย มูลนิธิเพื่อนหญิง

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ในปี พ.ศ. 2545

มูลนิธิฯ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ผลกระทบของสุราในฐานะปัจฉัยร่วม
การเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว”

โดย

มูลนิธิเพื่อนหญิง
FRIENDS OF WOMEN FOUNDATION

ผลการศึกษาวิจัยปรากฏว่า

ร้อยละ 70 – 80 ของกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีประสบการณ์การใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก โดยการทุบตีทำร้าย ข่มขืน กระทำชำเรา บุคคลในครอบครัวและผู้อื่น

นอกจากนี้ยังมีปัญหาภัยภพวกตีกัน พุดจาหยาบ คาย เกิดอุบัติเหตุ รวมทั้งพฤติกรรมดื่มเหล้าส่งผลให้เยาวชนเลียนแบบผู้ใหญ่ที่ดื่มเหล้า

กลุ่มตัวอย่าง

ระบุว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีผลมาจากค่านิยมแบบสังคมชายเป็นใหญ่ สามีมีสิทธิดูต่ำ ทุบตี บังคับภรรยาตามความต้องการของฝ่ายชาย ภรรยาจึงตกอยู่ในภาวะจำยอมและจำนน เนื่องจากเรื่องภายในครอบครัวถูกจัดวางให้เป็นเรื่องส่วนตัว

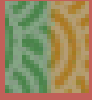
ซึ่งกลไกของรัฐ ญาติพี่น้อง และผู้ที่อยู่
ใกล้ชิด ไม่กล้าเข้าไปช่วยเหลือผู้หญิง ทำให้
ผู้หญิงตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ไม่กล้าบอก
เล่าให้ใครฟัง

ประกอบกับความเชื่อที่ไม่ถูกต้องของ
ผู้ชายที่เชื่อว่า ผู้ชายตัวจริงต้องดื่มเหล้าเพื่อ
แสดงความเป็นชายชาติวีรบุรุษ กลับมีผลกระทบให้
ผู้ดื่มขาดสติ กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น
โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก

รูปแบบความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

 ความรุนแรงด้านร่างกาย ตั้งแต่
จากรุนแรงไม่มาก ฟกช้ำ ไปจนถึง
พิการและเสียชีวิต เช่น การข่มขืน
กระทำชำเรา รุมโทรม อนาจาร
สามีทุบตีภรรยา ภรรยาติดเชื้อเอดส์

ความรุนแรงด้านจิตใจ เป็นความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อผู้หญิง ซึ่งผู้หญิงที่ถูกใช้ความรุนแรงในด้านจิตใจส่วนใหญ่จะส่งผลทำให้เกิดอาการต่างๆ เช่น อาการซึมเศร้า ใจใจแปรปรวน มีอาการเครียดเรื้อรัง (ต่อ)

ผู้หญิงจำนวนมากสูญเสียความ
มั่นใจในตนเอง คิดว่าตนเองไร้ค่า นอน
ไม่หลับ ทำให้ผู้หญิงรู้สึกอับอาย ไม่
กล้านำเรื่องที่เกิดขึ้นปรึกษาคนทั่วไป
ต้องเก็บปัญหาไว้เพียงคนเดียว (ต่อ)

ปัญหาความรุนแรงด้านจิตใจต่อ
ผู้หญิง เช่น สามีไม่รับผิดชอบ
ครอบครัว สามีไปมีภรรยาอื่น สามี
ดื่มเหล้าอย่างหนักไม่ทำงาน บังคับหลับ
นอนเมื่อสามีเมากลับบ้าน เป็นต้น

ความรุนแรงด้านเศรษฐกิจ เป็น
ความรุนแรงที่ผู้หญิงถูกสามีควบคุม
ด้านเศรษฐกิจ จำกัดค่าใช้จ่าย
เนื่องจากผู้ชายที่ดื่มสุราต้องนำเงินไป
ซื้อสุราหรือนำเงินไปเที่ยว ส่งผลทำให้
เกิดปัญหาต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน
(ต่อ)

บางกรณีเมื่อสามีต้องนำเงินไปซื้อ
สุราจนหมดทำให้ลูกซึ่งกำลังศึกษาอยู่
ต้องออกจากโรงเรียนหรือไม่ก็ต้องมี
หนี้สินจากการกู้ยืมทั้งในระบบและนอก
ระบบ ผลกระทบจากปัญหาความ
รุนแรงด้านต่าง ๆ (ต่อ)

ส่งผลกระทบอย่างต่อเนืองกับ
ผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงบางคนไม่สามารถ
ประกอบอาชีพได้เช่นปกติ ต้องออกจาก
งานส่งผลต่อปัญหาด้านเศรษฐกิจใน
ครอบครัวตามมา

ในปี 2546

มูลนิธิฯ นำผลการวิจัยขยาย
สู่การสร้างเป็นชุมชนนำร่องลดเหล้า
โดยดำเนินการใน 4 พื้นที่

1. ศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กอำนาจเจริญ จ.อำนาจเจริญ

2. ศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กชุมชนคนไทยเกรียง จ.สมุทรปราการ

3. ศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กชุมชน 5 ธันวาคมใหม่ เครื่องข่ายแม่หญิง
ล้านนา จ.เชียงใหม่

4. ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี ร.พ.ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ จ.ชุมพร

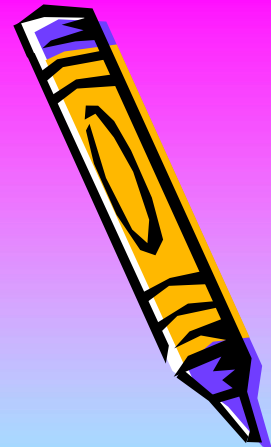

ยุทธศาสตร์

ส่งเสริมให้เครือข่าย 4 พื้นที่มีส่วนร่วม
ผลักดันชุมชนให้เข้าใจถึงผลกระทบของการดื่ม
เหล้าต่อการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
โดยเน้นส่งเสริมศักยภาพให้แกนนำองค์กร
เกิดความเข้าใจเพื่อตระหนักและเห็นความสำคัญ
ในบทบาทตนเอง ในการร่วมแก้ปัญหาลดดื่มเหล้า
เพื่อลดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กในชุมชน
โดยมีการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย

กิจกรรมของ เครือข่าย 4 พื้นที่

กิจกรรมที่ 1

ศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็ก

- ❁ การให้คำปรึกษาผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบจากการตีแม่และผู้ชายที่ลด ละ เลิกเหล้า
- ❁ การลงเยี่ยมครอบครัว
- ❁ การประชุมกลุ่มสนับสนุน (Group Support)
- ❁ การประชุมประชุมกรณีศึกษา

(Case Conference)

กิจกรรมที่ 2

กิจกรรมการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้าง
แกนนำลด ละ เลิกเหล้า เพื่อลดความรุนแรงต่อ
ผู้หญิงและเด็ก

❁ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในงานในพื้นที่
ต่าง ๆ จ.ขอนแก่น จ.ชุมพร จ.อำนาจเจริญ

❁ งานค่ายครอบครัวหรือค่ายบำบัด

❁ อบรมการผลิตสื่อรณรงค์

❁ อบรมการแสดงละคร

กิจกรรมที่ 3

กิจกรรมการรณรงค์ดำเนินนโยบายใหม่ให้ลด ละ เลิก
เหล้าและปรับเปลี่ยนระบบติดแบบชายเป็นใหญ่
เพื่อลดปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

🌸 ส่วนกลาง – จัดเสวนา เดินรณรงค์ สปอร์
โฆษณา โปสเตอร์

🌸 เครือข่าย – การรณรงค์โดยใช้วัฒนธรรม
ชุมชนสื่อ เช่น การประกวดสภากัญญา โต้วาที

ละครขอ

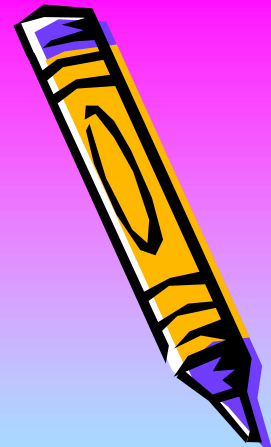
กิจกรรมที่ 4

กิจกรรมการผลิตสื่อและองค์ความรู้

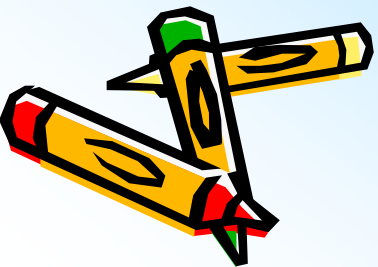
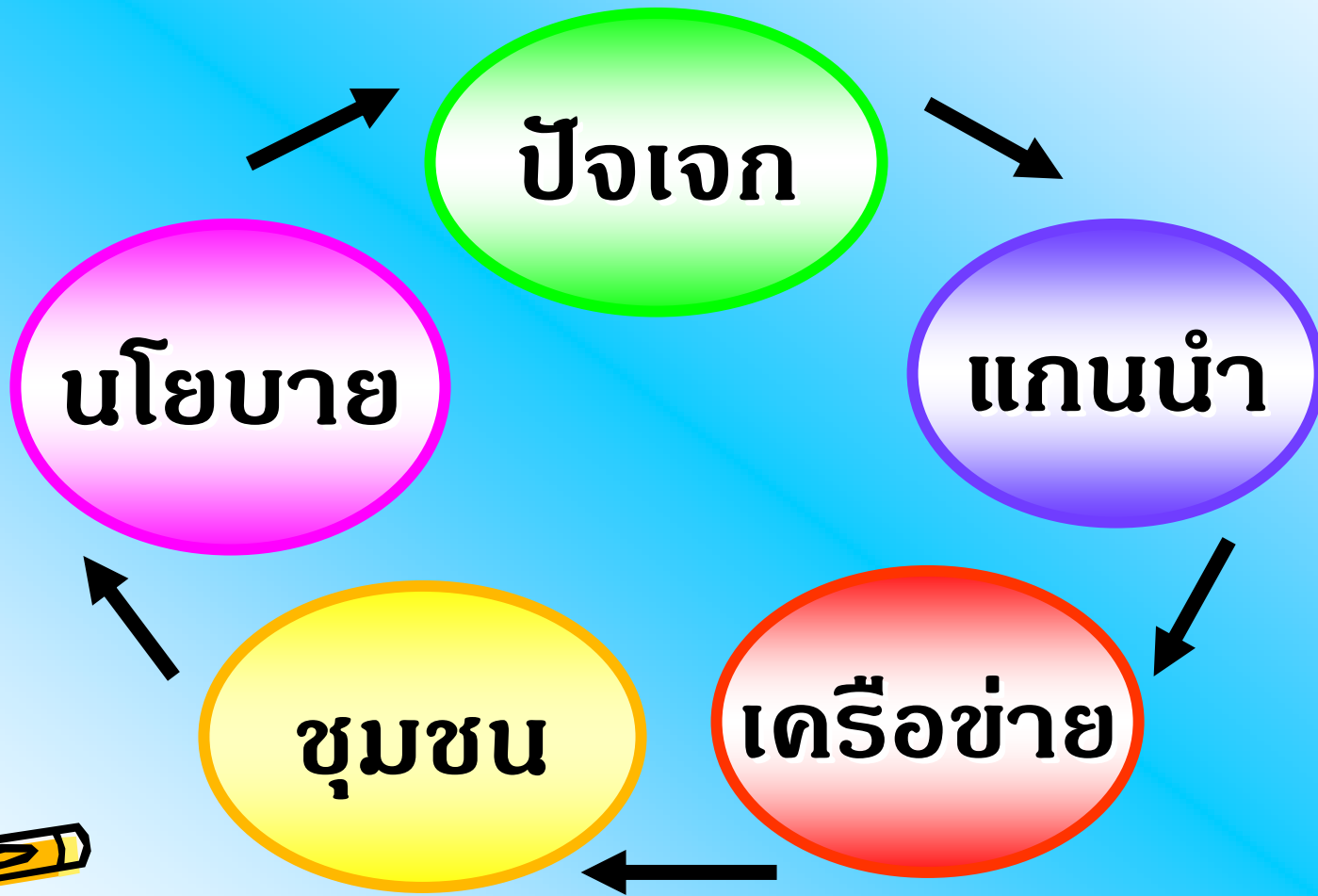
✿ การผลิตสื่อองค์ความรู้ เช่น

- พัฒนาการเครือข่ายฯ
- วิธีการเลิกเหล้า

ฯลฯ

รูปแบบการดำเนินการของศูนย์ 4 พื้นที่

ผลการดำเนินงานของเครือข่าย 4 พื้นที่

เครือข่ายอำนาจเจริญ

บ้านดงกลาง ต.โนนหนามแท่ง อ.เมือง มีประชากร 900 คน 250 ครัวเรือน เกิดกลุ่มผู้ชายเลิกเหล้าได้ 95% เกิดกลุ่มผู้หญิงที่ผ่านพ้น ปัญหา กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ

และมีการใช้ “งานเลี้ยงไม่มีเหล้า” เช่น งานศพ งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ มารณรงค์ฯ

นำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาปรับใช้ เช่น การสอดสรักัญญาะของกลุ่ม ผู้สูงอายุและกลุ่มเยาวชน และสามารถขยายบทเรียนสู่หมู่บ้านใกล้เคียง

เครือข่ายชุมชนพร

มีเครือข่าย 3 อำเภอ คือ อ.พะโต๊ะ อ.เมือง และอ.ท่าแซะ
เกิดแกนนำผู้ชายเลิกเหล้า จำนวน 100 คนจาก 3 อำเภอ ซึ่ง
ถือเป็นแกนนำกลุ่มผู้ชายที่สำคัญมากในการรณรงค์เลิกเหล้า
เลิกใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กในชุมชน โดยการใช้การ
เฝ้าระวัง การสอดส่องในชุมชนแต่ละอำเภอ

อำเภอพะโต๊ะ เกิดกลุ่ม “**สภากาแฟ**” จากการรวมกลุ่ม
ของผู้ชายที่สามารถเลิกเหล้าได้ จำนวน 40 คน แกนนำใน
ชุมชนจัดเวทีให้ผู้ชายได้มาแลกเปลี่ยน พูดคุยประสบการณ์
การเลิกเหล้า เลิกใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

เครือข่ายจ.เชียงใหม่

เกิดครอบครัวที่ผู้ชายสามารถเลิกเหล้าได้ จำนวน 10 ครอบครัว สามารถเป็นครอบครัวตัวอย่างในการรณรงค์ในชุมชนได้ ทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงปัญหา และรวมรณรงค์ลด ละ เลิกเหล้าในชุมชน

เกิดกลุ่มเยาวชนจัดงานเลี้ยงไม่มีเหล้า เช่น งานวันเกิด งานปีใหม่ไม่มีเหล้า เป็นต้น และมีการนำวัฒนธรรมพื้นบ้านมาปรับใช้ในการรณรงค์ คือ **“การเล่นละครขอ”**

เครือข่ายชุมชนคนไทยเกรียง จ.สมุทรปราการ

“คนไทยเกรียง” เป็นกลุ่มอดีตคนงานโรงงานไทย
เกรียง ย่านพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เกิด
ครอบครัวที่สามารถเลิกเหล้า จำนวน 5 ครอบครัว และกำลัง
ลด ละ เลิกจำนวน 5 ครอบครัว จากชุมชนซอยกลับเจริญ
และใกล้เคียง

มีขบวนการทำงานโดยการใช้วิธีการ “ครอบครัว
บำบัด” ในการแก้ไขปัญหากการดื่มเหล้า เพื่อให้กำลังใจ
ครอบครัวและร่วมหาทางออกในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

จุดแข็งของเครือข่าย 4 พื้นที่

1.แกนนำศูนย์เป็นผู้นำในชุมชนและได้รับการยอมรับทำให้การขยายผลกับองค์กรเครือข่ายในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐได้ง่ายขึ้น

2.แกนนำที่มีประสบการณ์และความเข้าใจผู้หญิงที่ประสบปัญหาความรุนแรง ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาคได้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

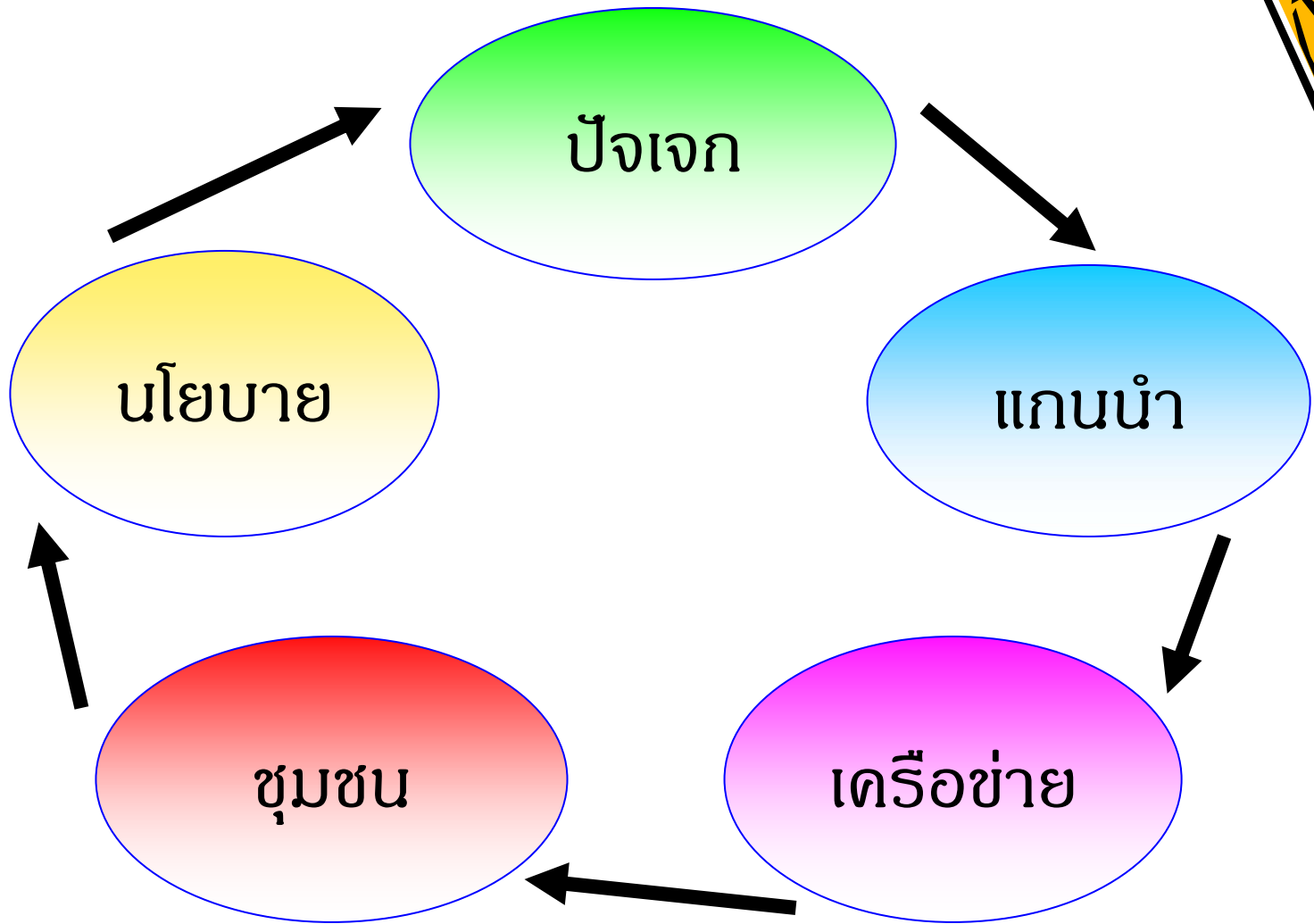
3.แกนนำ 4 พื้นที่เห็นความสำคัญของการใช้วัฒนธรรมประเพณี ศาสนา เข้ามาเรียงร้อยประเด็นปัญหาความรุนแรงจากการดื่มสุราเข้ามาสร้างความตระหนักให้ชุมชนเข้าใจเรื่องปัญหาของผลกระทบจากสุราได้มากขึ้น

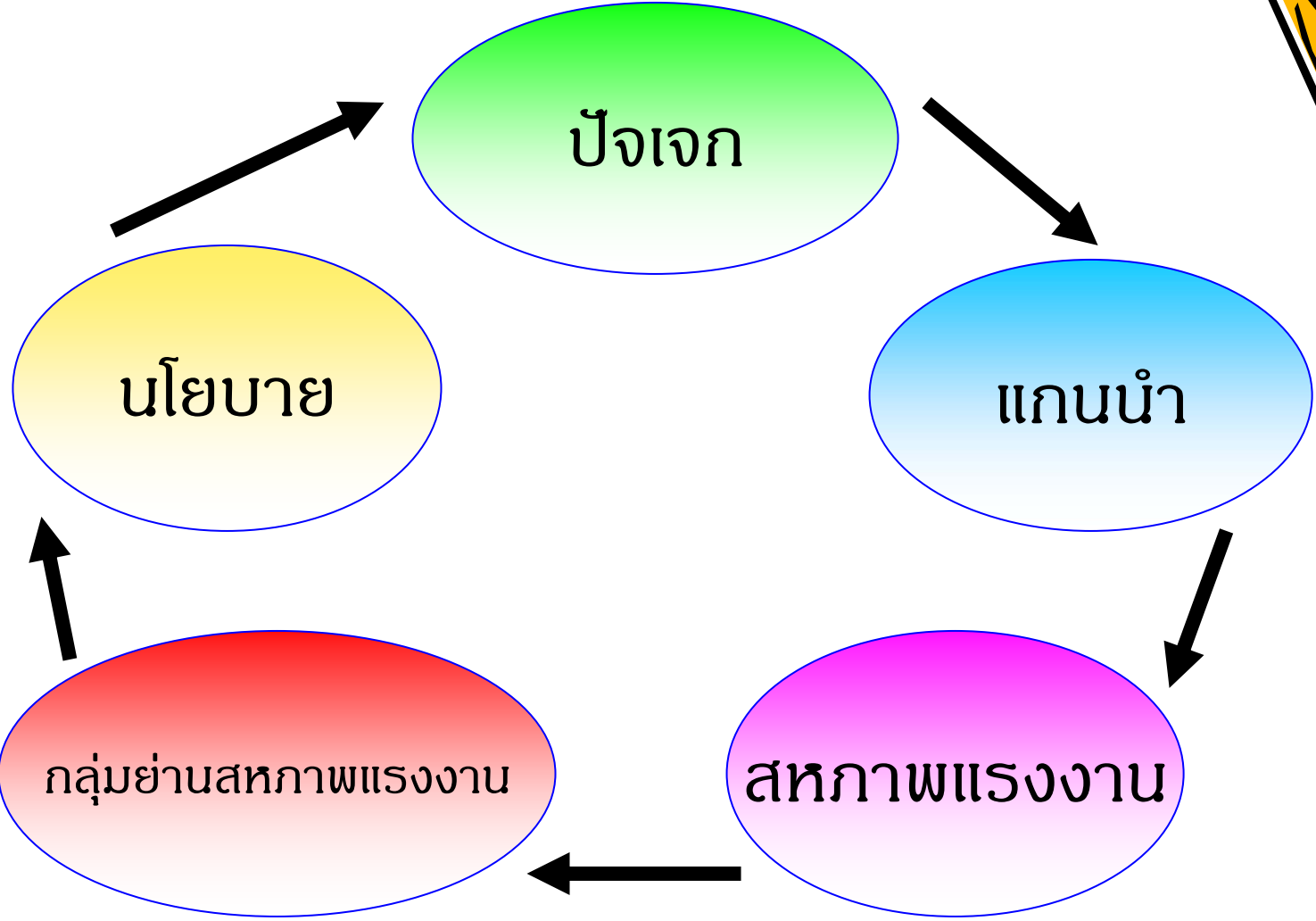
จุดอ่อนของเครือข่าย 4 พื้นที่

1. แกนนำบางคนยังขาดประสบการณ์การทำงานในระดับผู้หญิง เนื่องจากยังเป็นการเริ่มต้นการทำงานระดับผู้หญิง ทำให้การขยายผลไม่เป็นไปตามแผน
2. การบริหารจัดการในองค์กรเครือข่ายยังไม่เป็นระบบ
3. งบประมาณมีจำกัดทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่

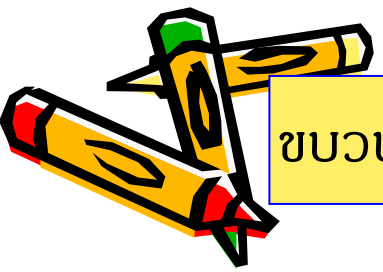

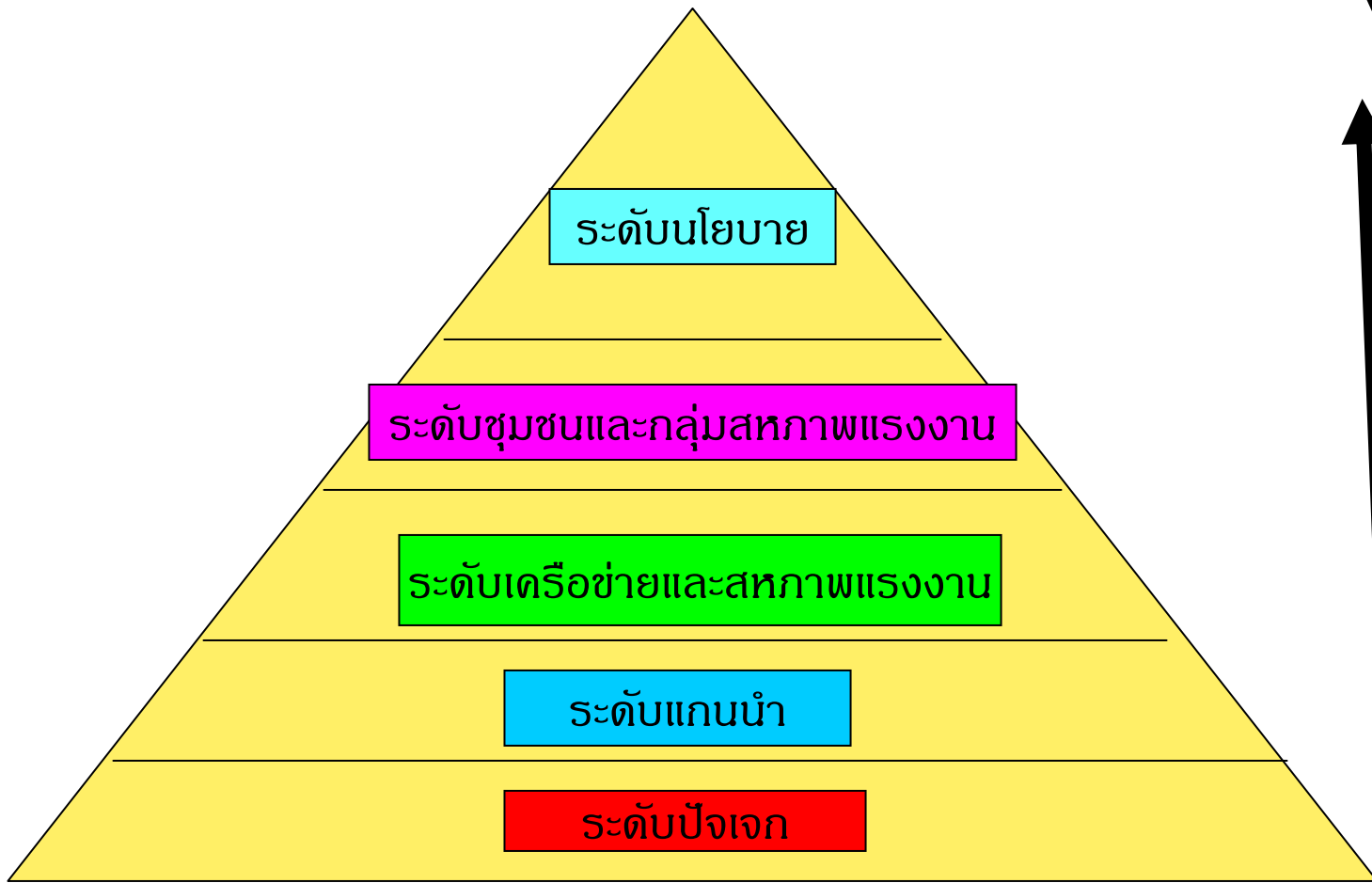

ขบวนการเสริมพลังผู้หญิงในการแก้ปัญหาดວາມรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก

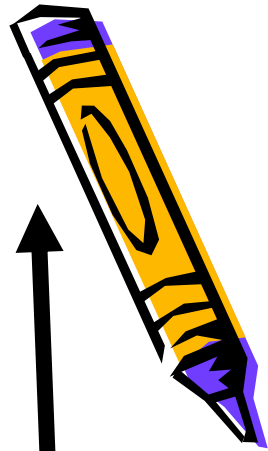

ขบวนการเสริมพลังคนงานหญิงในการรณรงค์กฎหมายลาคลอด 90 วัน

ล่างชั้นบน

มูลนิธิเพื่อนหญิง
FRIENDS OF WOMEN FOUNDATION

เป้าหมาย

สนับสนุนและเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้
การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้หญิง เพื่อนำไปสู่ความ
เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และความเสมอภาคระหว่างหญิง
ชายบนพื้นฐานหลักสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งและยกระดับให้องค์กรผู้หญิงและชุมชน ให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของหญิงและชาย ด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม บนพื้นฐานความเสมอภาค และให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกระดับ รวมทั้งพึ่งตนเองในอนาคต

2. สร้างค่านิยม ทักษะคติที่ถูกต้องใน
สังคมเรื่องความรุนแรง ความเสมอ
ภาคระหว่างหญิงชาย ตักดีศรีความเป็น
มนุษย์ จากอดีตทางเพศ และเผยแพร่
นโยบายรัฐ กฎหมายเกี่ยวกับผู้หญิง

3. ผลักดัน ตรวจสอบกลไกและนโยบาย
ของรัฐ ให้เกิดการดำเนินการที่ไม่เลือก
ปฏิบัติต่อผู้หญิงผลักดัน ตรวจสอบกลไก
และนโยบายของรัฐ ให้เกิดการดำเนินการ
ที่ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง

4. ระดมทุนเพื่อการพึ่งตนเอง

5. รณรงค์ในระดับนโยบาย

- ๒๒ พลักดันให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือผู้หญิงในภาวะวิกฤติ เช่น กองทุนผู้หญิงในภาวะวิกฤติ, ส่งเสริมอาชีพ, ค่าเล่าเรียน, สวัสดิการ
- ๒๒ กฎหมายเฉพาะเรื่องความรุนแรงในครอบครัวและทางเพศ
- ๒๒ พระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยในสถานประกอบการ

กิจกรรมอบรมแกนนำเลิกเหล้า

พื้นที่อ้อมน้อย

พื้นที่ชุมพร

พื้นที่เชียงใหม่

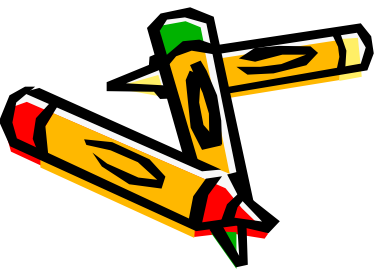
กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรง

พื้นที่อ้อมน้อย - อ้อมใหญ่

กิจกรรม Group support

พื้นที่ไทยเกรียง

กิจกรรมค่ายครอบครัว

พื้นที่เชียงใหม่

พื้นที่ไทยเกรียง

พื้นที่ชุมพร

จบการนำเสนอ

ขอบคุณครับ